

Joh. Albert Larsson, Kroksmåla, Gullaboby

Per Edvard Larsson, " "

Erik G. Svensson, " "

Karl Nilsson, " , Kyrkebo

Alrik Pettersson, Petamåla, Gullaboby

Hilma Nilsson, " "

Oskar Olsson, " "

Erik Eriksson, " "

Kalmar den 4 december 1936

På tjänstens vägnar:

Erik Lindqvist

Statens Lantbruksingenjör.

Bil. litt. D.

U T L Å T A N D E

avgivet av synemännen vid sådan syneförrättning, som omförmäles i 10 kap. 32 och följande paragrafer med avseende å företag för torrläggning av vattenskadad mark tillhörande fastigheterna Kroksmåla nr. 1⁷, 1¹¹, 1³⁰ och 1³¹ samt Petamåla nr. 1³ uti Gullabo socken av Kalmar län.

Mom. 1.

Torrlägningsområdets läge, företagets omfattning och beskaffenhet. m.m.

Torrlägningsområdet, vilket såsom i mom. 3 här nedan närmare anges skall bilda en dikningssamfällighet, är beläget 1,5 km. väster om Gullabo kyrka och mellan vattensystem nr. 79

Halltorpsån och nr. 80 Lyckebyån, samt är å hithörande översiktskarta angivet med gul färg.

I enlighet med sökandens yrkanden § 4 i förrättningsprotokollet, skall företaget omfatta de å hithörande plankarta med nr. 1 - 84 betecknade ägofigurerna och den dikessträcka, som å hithörande plan- och profilritningar betecknas med A - B.

Arealen av den mark, som anses erhålla förbättring genom företagets utförande, har enligt bifogade ägobeskrivning bil. litt. E, beräknats till 17,29 hektar, varav 0,77 hektar åker, 7,29 hektar odlingsmark och 9,23 hektar annan mark.

Företaget, vilket skall benämnas "Kroksmåla torrlägningsföretag av år 1936" är att anse såsom dikning.

Mom. 2.

Laga hinder.

För handläggande av förrättningen, vilken grundar sig på Länsstyrelsens i Kalmar län resolution den 11 januari 1936 har något laga hinder icke funnits föreligga. Synemännen finna icke heller hinder möta mot företagets utförande.

Mom. 3.

Karta, profilritning m.m.

Över torrlägningsområdet har plankarta upprättats i skala 1:4000.

Såsom av företaget beroende har ansetts all mark, som för närvarande ej kan erhålla fullständig torrläggning till nuvarande medelvattenytan i närmaste punkt i befintligt avlopp, dit vatten kan ledas med tillägg för fall för på längre avstånd från avloppet be-

lägen mark, och äro dessa marker å plankartan omgivna av en svart streckad linje, den s.k. begrä²sningskurvan, där ej begrä²sningen utgöres av högländ mark.

Å plankartan betecknas åker med gul färg och anna mark med grön och brun färg.

Markernas höjdlägen över antagott jämförelseplan finnas å plankartan angivna.

Med heldragna dubbla röda linjer betecknas det öppna avlopp, inom vilket grävningsarbeten skola utföras.

Mom. 4.

Vattenmängd, fallförhållanden och dimensioner.

Nederbördsområdet för företaget har å hithörande översiktskarta omgivits av en blå linje och beräknats till 21 km^2 .

Avrinningen har antä²gits till $70 \text{ sek.lit. pr. km}^2$ vid högvattenföring och till $7 \text{ sek.lit. pr. km}^2$ vid medelvattenföring, varför avloppet skall kunna framföra $1,47 \text{ m}^3/\text{sek.}$ och $0,15 \text{ m}^3/\text{sek.}$ vid respektive hög- och medelvattenföring.

För avloppet har bestämts en bottenbredd av 1,5 m. i jord och 2,4 m. i berg. Slä²lutningen har bestämts till 1:1,25 i jord och 1:0,1 i berg. Bottenlutningen har bestämts till 0,5:1000.

Efter verkställda beräkningar kan då kanalen med ovan angivna dimensioner framföra högvattenmängden vid ett vattendjup av 0,9 m. och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0,25 m.

Avloppets dimensioner i övrigt framgå av de upprättade profil- och sektionsritningarna.

Broar.

I samband med detta företag och på dikningssamfällighetens bekostnad skola 4 st. ägovägsbroar utföras.

Beträffande underhållet av dessa broar hänvisas till mom. 10 här nedan.

Mom. 6¹/₂

Vattenverk.

Nedanför ifrågavarande företag och 331 meter nedanför den punkt, där grävningsarbetena för företaget börjar, finnes en dammanläggning för en kvarn inom Petamåla by tillhörig Mjölaren Erik Eriksson, Petamåla.

Genom företagets utförande göres ingen ändring av dammen eller vattenverket i övrigt.

För utrönande om skada uppstår å vattenverket i följd av företagets utförande har Ingenjör Tor Engström, Kalmar av Länsstyrelsen i Kalmar på ansökan förordnats, såsom biträdande förrättningsman, se bil. litt. A². Av den utredning, som verkställets av biträdande förrättningsmannen tillsammans med godemännen, och det av dem angivna utlåtandet framgår, att någon skada ej uppstår å vattenverket, och att någon ersättning ej skall utgå till vattenverksägaren, i följd av företagets utförande.

Synemännen bestämma i anledning härav att någon ersättning ej skall utgå till vattenverksägaren på grund av företags-

gets utförande.

Då dämning vid dammen endast kan ske till nuvarande dämningshöjd + 6,50 m. och alltså ej till den beräknade högvattentytan efter företagets utförande och endast under tiden den 1 oktober - 11 maj, anse synemännen, att denna dämning ej kommer att inverka skadligt å de marker, som beräknats bliva torrlagda genom företagets utförande.

Beträffande kvamnägarens yrkanden i § 6 i förrättningsprotokollet hänvisa synemännen till den verkställda utredningen angående vattenverket.

Mom. 7.

Ersättningar.

För jord, som åtgår till dikenas utvidgande, skall ersättning utgå enligt bifogade jordersättningslängd, bil. litt. F.

För mark, som åtgår till jord- eller stonupplag, skall, såvida ej intressenterna annorlunda bestämma, ersättning utgå efter markens värde efter företagets utförande enligt värderingslängden, bil. litt. E, och efter uppmätning efter företagets utförande av den areal, som upptages av upplag. Den erforderliga uppmätningen skall verkställas av vederbörande Lantbruksingenjör eller av två ojäviga män.

Beträffande oförutsedd skada genom företagets utförande hänvisas till 7 kap. 57 § vattenlagen.

Mom. 8.

Kostnadsförslaget.

Kostnaderna för företaget, hava enligt bifogade kostnadsförslag, bil. litt. G, beräknats till 3.820:- kronor.

Mom. 8.

Båtnadsuppskattning och kostnadsfördelning.

Då överenskommelse om kostnadens fördelning icke träffats, har båtnadsuppskattning verkstälts enligt 10 kap. 60 § vattenlagen. Värdet i fullt torrlagt skick, i allmänhet sammanfallande med värdet efter företagets fullbordande har bestämts med hänsyn till jordart, läge m.m. Det nuvarande värdet har ansetts utgöra viss del av värdet i fullt torrlagt skick och vara beroende av höjdlaget och graden av försämpling. För sådana områden, vilka även efter företagets utförande bliva ofullständigt utdikade, har det blivande värdet reducerats enligt samma grunder. Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet utgör båtnadsvärdet, som direkt skall ligga till grund för kostnadens fördelning.

Båtnad av annat slag än jordförbättring förekommer icke vid detta företag.

Nuvarande och blivande värden samt båtnadsvärden framgå av värderingslängden, bil. litt. E. Båtnadsvärdet för hela företaget har beräknats till 4.496:95 kronor.

Synemännen anse, att företaget ej skall uppdelas i avdelningar.

I den upprättade kostnadsfördelningslängden, bil. litt. H,

finnes angiven varje i företaget ingående fastighets andel i de beräknade torrläggningskostnaderna för företagets utförande samt deras andel i förrättningskostnaderna och deras delaktighetsprocent i företaget.

Förrättningskostnaderna skola, om företag kommer till stånd, jämväl fördelas efter nyss nämnda procenttal, men skola vid förrättningens avslutande av sökandena förskjutas.

Sådana omständigheter, som omförmälas i 7:6, 7:25 - 26 samt 7:28 - 30, vattenlagen föreligga icke vid detta företag.

Delägare, som icke är sökande till företaget eller med sökande likställd, är icke skyldig att till detsamma tillskjuta större belopp än värdet av den å hans mark beräknade båtnaden.

Vilka intressenter, som ansetts såsom sökande angives i kolumn 5 i kostnadsfördelningslängden medelst förkortningen "sök".

Mom. 10.

Arbetets utförande.

Syneminnen finna skäligt med giva tillstånd till företagets utförande.

Företaget skall, om sökandena önska fullfölja detsamma, utföras i noggrann överensstämmelse med den vid denna förrättning upprättade arbetsplanen, plan-, profil- och sektionsskizningar samt handlingar. Det må påbörjas, så snart denna förrättning vunnit laga kraft och skall vara fullbordat senast den 15 september 1940. Beträffande förlängning av ar-

betstiden hänvisas till kap. 7 § 58 vattenlagen.

Arbetet skall utlämnas på entreprenad åt en eller flera därför lämpade personer på de villkor, som befinnas för delägarna mest gynnsamma och betryggande.

Skada genom uppdämning under arbetstiden skall i möjligaste mån undvikas.

Den jord eller sten, som upptages ur diket såväl vid företagets utförande som vid framtida underhållsränsningar, får icke läggas närmare dikeskanterna än 0,8 meter, och skola dikesvallarna genomgrävas vid alla tillstötande diken och för övrigt på lämpliga ställen dock minst på var 100 de meter för ytvattnets avledande.

De till ledning för arbetets utförande utsatta fixpunkterna, vilka närmare angives å hithörande plan och profilritningar, äro lagligen skyddade och få icke övertäckas eller bortsprängas, förändrade blivit av lantbruksingenjör ersatta med nya.

Av lantmätare utsatta gränsmärken böra icke flyttas utan att av lantmätare ersättas med nya.

Avsyring enligt 13 kap. 1 § vattenlagen skall efter anmälan verkställas av lantbruksingenjör.

Mom. 11.

Framtida underhållet.

Varje intressent i företaget har rätt att fordra, att de dikessträckor, varav han är beroende fullständigt ränsas så

ofta det visar sig nödvändigt, dock minst vart tredje år. Tillfälliga ras eller andra svårare hinder för vattnets avlopp böra dock omedelbart avlägsnas. Räsningar böra vekkställas å tider, då arbetet åstadkommer så ringa skada som möjligt å växande gröda. Kostnaden för räsning skall fördelas efter de i kostnadsfördelningslängden införda repartitionstalen. För räsningens jords uppläggning må intressent icke fordra ersättning. Kostnad för räsningens åtgärd, som föranletts av enskild persons åverkan eller försummelse, må uttagas av denne. Uppdämning eller annan åtgärd, som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor tillåtas eller tålas.

Broar eller trummor, som i samband med företaget skola ombyggas, skola underhållas av dem, som förut underhållit desamma.

Mom. 12.

Organisation.

Företagets angelägenheter skola handhavas av en arbetsstyrelse, som enligt beslut § 7 i förrättningsprotokollet, skall bestå av två ledamöter.

Det åvilar arbetsstyrelsen, att ombesörja arbetets utförande och kontrollera detsamma, i den mån så finnes nödigt med biträde av sakkunnig person, att i mån av arbetets fortgång verkställa utdebiteringar, på sätt närmare angives i 3 kap. 20 § vattenlagen, att föra räkenskaper över handhavda medel, vilka räkenskaper skola minst en gång om året framläggas för intressenterna för granskning, att för sistnämnda ändamål, och då så

eljest kan finnas nödigt, kalla intressenterna till sammanträde, på sätt i 7 kap. 64 § vattenlagen föreskriver, och därvid föra protokoll, samt att i övrigt vid-taga de åtgärder, som för företags ändamålsenliga utförande och underhåll kunna finnas nödiga.

Styrelsevalet skall anmälas till Länsstyrelsen.

Mom. 13.

Aktförvarare.

De videdenna förrättning upprättade handlingarna och ritningarna skola förvaras hos ägaren av fastigheten Kroksmåla nr. 30, som för närvarande äges av lantbrukaren Albert Larsson, Kroksmåla, Gullaböby.

Mom. 14.

Vattendomstolsavgift.

Någon vattendomstolsavgift jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall icke erläggas i följd av detta företags utförande.

Mom. 15.

Besvärshänvisning.

Den, som är missnöjd med åtgärd eller beslut under syneförrättningen eller vill föra talan mot synemännens utlåtande, åger att inom sextio (60) dagar från nedanstående dag i tre exemplar till Söderbygdens Vattendomstol, adress Stockholm ingiva sina besvär. I besvären skola fullständigt upptagas klagandena alla påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar, klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 11 kap. 85 § vat-

tenlagen rörande besvärss ingivande.

Mom. 16.

Verkställighet.

Då i denna sak underställning till vattendomstol icke skall ske, kommer jämlikt 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande att gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgat, för så vitt icke inom den i mom. 15 här ovan angivna tid besvär anföres mot syneförrättningen, och på grund därav ändring i synemännens utlåtande kommer till stånd.

Kroksmåla, Gullaboby den 21 december 1936

På tjänstens vägnar:

Erik Lindqvist

Statens Lantbruksingenjör.

Vilhelm Persson

Alb. Ohlson

Biträdande godemän.

Bil. litt. E.

U T R E D N I N G

rörande värdet av den skada, som genom tillkomsten av Kroksmåla torrlägningsföretag av år 1936 i Gullabo socken av Kalmar län kommer att tillfogas befintligt strömfall.

Strax nedanför de marker, vilka genom det planerade företaget skulle komma att torrläggas, ligger Petamåla kvarn och såg, tillhörig Mjöltnare Erik Eriksson i Petamåla. Vid syn på platsen den 24 november d.å. konstaterades, att f.n. 1 st.

vattenturbin är installerad i kvarnen. Turbinen uppgavs lämna en effekt av 20 hkr. Arbeten pågingo dock med installerandet av ytterligare en vattenturbin om 25 hkr. Det upplystes, att kvarnen drives under tiden 1 oktober till 11 maj. Såsom reserv för vattenkraften var installerad en ångmaskin.

Vid avvägning erhöles följande höjdsiffror, hänförda till samma jämförelseplan, som kommit till användning vid den övriga förrättningen:

Skiwbordströskel	+ 6,03
Genom insättning av lösa sättar kan dämmningshöjden öka till	+ 6,50
Botten i tillloppsränna	+ 5,13
Dagvattenyta ovanför dammen den 24/11 36	+ 5,98
" nedanför kvarnan " " "	+ 0,93
Uppgiven vattenyta nedanför kvarnen, då turbinen drives	+ 1,43

Ovanför dammen finnes ett magasin med en areal av c:a 3,7 har. Tappningsgränserna variera mellan höjden + 6,50 och + 5,70. Magasinets rymd har beräknats till c:a 27500 kbm. Den genomsnittliga fallhöjden vid magasinets utnyttjande har beräknats till 4,7 m.

Nederbördsområdets storlek har å generalstabens karta uppmätts till 24 kvkm. Med tillhjälp av kända avrinningsförhållanden för närliggande vattendrag av likartad karaktär, hava de karaktäristiska vattenmängderna i vattendraget beräknats till:

Exept. högsta vattenmängd	1,47	kbm.pr.sek.
Normalt " "	0,7	" " "
Normal medelvattenmängd	0,2	" " "
Normalt lägsta vattenmängd	0,03	" " "
Exept. " "	0,009	" " "
Normalt 6-månaders vatten	0,13	" " "
" 9- " "	0,06	" " "

Med ledning härav har uppgjorts en avbördningskurva för vattendraget /Bil. A/ samt en kurva /Bil. B/ angivande den normala medelvattenmängd, som kan påräknas under olika månader av året. I denna kurva äro toppvärdena ej angivna. Med tillhjälp av magasinet skulle vid 8 timmars drifttid pr.dygn nedan angivna vattenmängder kunna utnyttjas. I tabellen hava motsvarande effektbelopp beräknats vid dämning till +6,50 året runt.

	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
kbm/sek.	0,75	0,69	0,69	1,08	1,0	0,50	0,27	0,2	0,2	0,3	0,54	0,72
effekt hk.	35	32	32	51	47	23	13	9	9	14	25	34

Efter företagets utförande kan dämning fortfarande äga rum året runt till höjden +6,50 utan att skada tillfogas de ovanför liggande och för torrläggning nu avsedda markerna. Genom torrlägningsföretagets tillkomst åsamkas vattenvorksägen sålunda ej någon förlust i form av minskad fallhöjd. Regleringsmagasinets storlek blir densamma efter som före torrläggningen.

Fråga är då, om det planerade torrlägningsföretaget kommer

att menligt inverka på framrinningen i vattendraget på så sätt,
att tillrinningen vid rikligare nederbörd kommer att ske snabbare och flödets varaktighet till följd härav kommer att minskas.
Hela den areal, som nu är avsedd att torrläggas, uppgår till 17,29
har. Härutav torde högst $\frac{2}{3}$ eller 12 har kunna beräknas bliva
vattendränkt vid rikligare flöden. Detta område utgör endast $\frac{1}{2}$
% av det totala nederbördsområdet. Den vattenmängd, som vid ett
rikligare flöde kan uppdämmas inom det för torrläggning planerade
området, blir sålunda obetydlig i förhållande till flödets
storlek, varför den utjämning i vattenföringen, som härigenom
kan erhållas blir oväsentlig och utan all praktisk betydelse.

På grund av det anförda anse synemännen, att nu planerade
torrläggningsföretag ej kommer att medföra några som helst
nackdelar för ägaren av Petamåla kvarn och såg, varför någon
ersättning till denne ej bör utgå.

Kroksmåla den 17 december 1936

Tor Engström

Biträdande förrättningsman.

Vilhelm Persson

Alb. Ohlson

Biträdande godemän.

Fastighetens				Anteckning angående sökande	Ägares och nyttjanderättsinnehavares namn	Markens värde				Förbättringsvärde		Andel i kostnaderna för				Delaktighet i företaget
Namn	Register- nummer	Mantal	Littera			före företags utförande		efter företags utförande		Kr.	öre	torrläggningen		syneförrätt- ningen		
						Kr.	öre	Kr.	öre			Kr.	öre	Kr.	öre	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Petamåla	1 ³	1/8	B	-	Alrik Petersson	67	10	320	90	253	80	215	59	29	76	5,64
Kroksmåla	1 ¹¹	1/12	Ca	-	~~Helsing Karlsson~~ ~~Per Edvard Larsson~~	414	20	1.929	75	1.515	55	1.287	41	177	80	33,70
D:o	1 ³⁰	7/120	Cba	Sök.	Albert Larsson	623	90	2.790	-	2.166	10	1.840	03	254	14	48,17
D:o	1 ³¹	1/60	Cbb	-	Karl Nilsson	3	50	15	-	11	50	9	77	1	37	0,26
D:o	1 ⁷	1/6	F	-	Erik Svensson	162	-	712	-	550	-	467	20	64	52	12,23
Summa						1.270	70	5.767	65	4.496	96	3.820	-	527	59	100,00

Kroksmåla, Gullaboby den 21 december 1936

På tjänstens vägnar:

Erik Lindqvist

Statens Lantbruksingenjör.

Wilhelm Persson

Alb. Ohlsson

Biträdande godemän.

Kroksmåla

Protokoll med bilagor liksom 7 bestyrkes
på tjänstens vägnar: Erik Lindqvist

Socken.	By	Reg. n: r	Litt. å kar- tan.	Hemmanstal.	Delägare.	Förbi Kron:
Gullabo	Kroksmåla	1 ³	A	1/6	Albert Larsson	1) 2.992
"	"	1 ⁷	B	1/6	Erik Svensson	1) 4.502
"	"	1 ⁸	C	1/12	Gustav Andersson	1) 1.951
"	"	1 ¹¹	D	1/12	Hilding Karlsson	1) 902
"	"	1 ¹³	E	1/9	Britt Ella Karolina Mölle	1) 98
"	"	1 ¹⁴	F	1/18	Artur Eriksson	1) 221 (502)
"	"	1 ¹⁷	G	5/63	Oskar Nordström	-
"	"	1 ¹⁸	H	2/63	Elof Pettersson	1) 1.25
"	"	1 ²⁰	I	5/162	Gottfrid Olsson	1) 56
"	"	1 ³²	K	1/120	Karl Larsson	1) 80 (1.25)
"	Torhult	1 ²	L	3/32	Sven Petterssons sterbhus	1) 21
"	Hästmahult	av 1 ⁹	M	av 1/16	Gunnar Sjölander	2) 49 (57)
"	"	av 1 ⁹	N	av 1/16	Albert Svensson	1) 99
"	"	1 ¹²	O	1/24	Karl Gustafsson	1) 59 (98)
Summa						15.59

1)

2)

Förbättringsvärde. Kronor öre	Andel i före- taget %.	Andel i kostnaden för syneförrättningen. Kronor öre
1) 2.992.-	19,180	74,16
1) 4.502,55	28,864	111,61
1) 1.951,60	12,511	48,38
1) 902,50	5,786	22,37
1) 98,--	0,628	2,43
1) 221,49 (502,55)	1,420	5,49
- -		
1) 1.255,25	8,047	31,11
1) 568,-	3,641	14,08
1) 804,80 (1.258,10)	5,159	19,95
1) 218,30	1,400	5,41
2) 499,46 (575,10)	3,202	12,38
1) 992,-	6,359	24,59
1) 593,25 (983,25)	3,803	14,70
15.599,20	100,000	386,66

1) enl. syneförrättning 1930.

2) " " 1940 -41.

Hästmahult den 16 januari 1941.

Arvid Danielsson

Statens e. lantbruksingenjör.

Robert Larsson

Albert Erikson

Winnias i tjänsten
Arvid Danielsson